

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethicæ Doctrinæ Elementa, Et Enarratio Libri quinti
Ethicorum**

Melanchthon, Philipp

Witebergæ, 1583

VD16 ZV 20638

Enumeratio.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56560](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56560)

Deus. Idq̄ omni inuocatione cogitandum est. Non enim brachijs amplectimur Deum, sed cum sit substantia inuisibilis, mente eum intuemur, et cogitamus, qualem naturam alloquamur, ubi se patefecerit, et qualem se esse ostenderit, et quibus proprietatibus discerni velit ab omnibus alijs naturis. Ideo rectissime sumitur doctrina de virtutibus, et earum enumeratio, ex Decalogo, in quo expressit Deus voluntatem suam, et ordine eruditissimo virtutes distribuit, non solum, ut doceret, quales nos esse velit, sed etiam ut ostenderet, qualis ipse sit, et nos commonefaceret, hominem ad eam imaginem conditum esse. Rectissime igitur distributio virtutum ex Decalogo sumi potest, in quo prima tabula recitat virtutes immediatè cum Deo agentes. Secunda illas, que immediatè cum hominibus agunt, que tamen ipsa et ad hunc finem referendæ sunt, ut et obedientia Deo præstetur.

Enumeratio virtutum

Philosophi autem de virtutibus primæ tabule valde pauca dicunt, quia etsi nascitur nobiscio aliqua legis notitia, et ratio videt multa testimonia de Deo in natura, tamen magna confusio est opinionum de Deo, et tetra dubitationes de pro-
videntia sunt, ybitunq̄, mentes non reguntur luce

Euan

Euangelij. Et Philosophia, cum tantum sit doctrina legis ignara promissionum Euangelij, nihil potest dicere de fide, qua homo recipitur a Deo propter Filium, de spe auxilij diuini, de imprecatione. Harum virtutum doctrina in solius Euangelij voce patefacta est.

Hæc monere discentes necesse est, ut genera doctrinarum, Philosophiæ & Euangelij discernant. Etiam cum nominant Ethnici religionem vel pietatem erga Deum, intelligunt tantum reuerentiam talem, qualem tribuit Deo humana ratio sine luce Euangelij, id est, religio est reuerentia, qua affirmat ratio esse Deum, mentem æternam, formatricem mundi, fouentem singulas species, bonam, iustam, castam, vindicem scelerum, ut species conseruetur, & iudicat propterea obediendum esse, & professionem externis ceremonijs declarandam esse.

Hæc sunt Philosophica, & demonstrationibus illustrari possunt, sed tamen hæc ipsa rationis sententia, vel furenter tollitur, vel corrumpitur. Epicurei prorsus tollunt, alij fingunt numina & cultus sine fine, & somniant se his ritibus placare iram Dei, & quasi emere magna vitæ bona.

Has falsas opiniones, & vitiosos ritus inderotos relinquamus, nec numeremus inter virtutes. Deinde vero necesse est habere in conspectu nomina & definitiones verarum virtutum pri-

PHILOS MORAL.

ma tabula, de quibus concionatur Euangelium. Iuxta primum preceptum, Fides, quæ est vera noticia Dei, timor Dei, Fides, quæ est fiducia rei conciliationis, dilectio, spes, toierantia. Iuxta secundum preceptum, inuocatio, concio, confessio, gratiarum actio. Iuxta tertium, ministerij Euangelici, studiorum doctrinæ, & ceremoniarum diuinarum conseruatio. Vt autem sæpe dicitur, aliquam legis noticiam reliquam esse in natura hominis, etiam nõ renati: Ita sciendũ est, demonstrationes esse preceptorum Decalogi eruditissimas.

Distributio
tutum
trialogum.

PRIMA.

Sumta e a ca
affigite, qd pbat hanc dabo
ordinantiam
Dno creatori
Sumta e a
comparatione
a ca effici

Vt in naturalibus effectus pendet a sua causa, & quando non obtemperat, effectus destruitur. Vt infans in utero, quando rumpit fasciolas ante tempus, extinguitur: Sic effectus intelligens, pendet a sua causa, & cum ea congruere debet, non congruens rumpit fœdus, & relictus a prima causa extinguitur.

Homo est effectus Dei.

Ergo cum eo congruere debet, & non rumpere fœdus.

SECUNDA.

Imago debet congruere cum archetypo. Homo est conditus, vt sit imago Dei, vt etiam in veteri versu dicitur.

Exem

Manit. lib. 4.

*Exemplumq; Dei quisq; est in imagine parvum.
Ergo congruere cum Deo debet.*

*TERTIA CLARISSIMA
& firmissima.*

*Natura hominum condita est, præcipue ad
agnitionem Dei, & vt in illa agnitione
ei obediat, secundum totam legem natu-
ra, quia hæc obedientia & agnitio sunt
propria opera hominis. Et vt sciamus
hæc esse præcipua opera hominis, & ne-
cessaria, additus est carcer iudicium con-
scientiæ, & manifestæ pœnæ, quæ se-
quuntur atrociora scelera.*

*Ergo, cum Deus docuerit hanc obedientiam,
& puniat non obedientes, necesse est ei
obedire.*

*VIRTUTES SECUNDA
DE TABULA.*

*In secunda primum constituitur imperium,
quo homines ab hominibus gubernantur. Horum
imperatorum fons est, gubernatio parentum. Est
ergo prima virtus in hac tabula, iusticia vniver-
salis in gubernante & subdito. Est autem iusticia
vniversalis obedientia iuxta omnes leges.
Gubernator debet inferioribus hæc omnia, vt
regat*